

**АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

УПУТСТВО

**ЗА КЊИГОВОДСТВЕНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ РЕЗЕРВИСАЊА И
ДРУГИХ ПОТРАЖИВАЊА, ТЕ ИЗВЈЕШТАЈНО ПРИКАЗИВАЊЕ
РАЗЛИКА ПО МРС И ОДЛУКАМА
АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, децембар 2009. године

На основу члана 4. и 10. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске – Пречишћен текст ("Службени гласник Републике Српске" број 67/07), члана 19. Статута Агенције за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 67/04), а у складу са Одлуком о минималним стандардима за управљање кредитним ризиком и класификација активе банака ("Службени гласник РС" број 12/03, 85/04, 1/06), Одлуком о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација ("Службени гласник РС" број 3/07), Одлуком о процјени квалитета, класификацији активе и управљању ризицима штедно-кредитних организација ("Службени гласник РС" број 29/07) и Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке у Републици Српској ("Службени гласник РС" број 61/09), директор Агенције за банкарство Републике Српске д о н о с и

У П У Т С Т В О
ЗА КЊИГОВОДСТВЕНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ
РЕЗЕРВИСАЊА И ДРУГИХ ПОТРАЖИВАЊА,
ТЕ ИЗВЈЕШТАЈНО ПРИКАЗИВАЊЕ
РАЗЛИКА ПО МРС И ОДЛУКАМА
АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Упутством за књиговодствено евидентирање резервисања и других потраживања, те извјештајно приказивање разлике по МРС и одлукама Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Упутство) се ближе уређује начин књиговодственог евидентирања општих и посебних резервисања, отписаних потраживања-класификације категорије "Е" и суспендоване камате у складу са Одлуком о минималним стандардима за управљање кредитним ризиком и класификација активе банака, Одлуком о висини и начину формирања резерви за покриће кредитних губитака микрокредитних организација, Одлуком о процјени квалитета, класификацији активе и управљању ризицима штедно-кредитних организација (у даљем тексту: Одлука) и Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке у Републици Српској (у даљем тексту: Правилник), те састављање извјештаја.

Ступањем на снагу новог контног оквира и Правилника, банке, микрокредитне организације (у даљем тексту: МКО), штедно-кредитне организације (у даљем тексту: ШКО) и даваоци лизинга (у даљем тексту: ДЛ) су дужни водити пословне књиге у складу са МРС, при чему се на књиговодствено евидентирање финансијских средстава примјењује МРС 39 – Финансијски инструменти, признавање и мјерење.

Датум прекњижавања на нови контни оквир је 01.01.2010. године, а банке, МКО, ШКО и ДЛ су обавезни, ради упоредивости података, саставити извјештаје према новом контном оквиру и новим обрасцима Министарства финансија Републике Српске (у даљем тексту: МФРС) и са 31.12.2009. године у року за подношење извјештаја за 2009. годину.

Због специфичности тржишта на којем послују банке, МКО, ШКО и ДЛ сви подзаконски акти Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) и даље остају на снази.

Поред вођења пословних књига у складу са МРС, банке, МКО и ШКО су дужне за потребе Агенције формирати резервисања за опште и посебне кредитне губитке у складу са Одлуком, те извјештавати Агенцију сходно Одлуци о облику и садржају извјештаја које банке, МКО и ШКО достављају Агенцији за банкарство Републике Српске.

Банке, МКО и ШКО су и даље дужне обезбиједити аналитичку евиденцију потраживања (по партијама) општих и посебних резервисања по категоријама класификације у главним или помоћним књиговодственим евиденцијама у складу са Одлуком.

1. Овим Упутством се уређује сљедеће:

- евидентирање потраживања класификованих у "Е" категорију и суспендоване камате у складу са МРС;
- евидентирање општих и посебних резервисања формираних у складу са Одлуком Агенције у моменту преласка на нови контни оквир (почетно стање у билансу стања);
- евидентирање исправке вриједности у складу са МРС 39 у моменту преласка на нови контни оквир (почетно стање у билансу стања);
- обрачун и књижење исправке вриједности по МРС и резервисања по Одлуци Агенције од 01.01.2010. године (у билансу стања и билансу успјеха);
- извјештаји;
  - према обрасцима МФРС,
  - према одлукама Агенције.

2. Евидентирање потраживања класификованих у „Е“ категорију и суспендоване камате у складу са МРС

Према одлукама АБРС банке и ШКО су дужне да класификују своја потраживања у "Е" категорију (МКО отпис за кашњење преко 180 дана) и да врше суспендовање камате (осим МКО) по потраживањима класификованим у "Ц", "Д" и "Е" категорију.

До преласка на нови контни оквир банке, МКО, ШКО су ова потраживања искњижавала из билансне евиденције и даље водиле у ванбилансној евиденцији до њихове наплате или дефинитивног отписа. Са преласком на нови контни оквири примјеном МРС и МСФИ ова потраживања ће се водити у билансној евиденцији на одговарајућима рачунима, а само евидентна камата и њен даљи обрачун вршиће се на рачунима у ванбилансној евиденцији.

Евидентна камата представља обрачун камате на потраживања у "Ц", "Д" и "Е" категорији након суспендовања приходоване, а ненаплаћене доспјеле камате.

3. Евидентирање општих и посебних резервисања формираних у складу са Одлуком у моменту преласка на нови контни оквир (почетно стање у билансу стања)

Приликом прекњижавања на нови контни оквир, а вези приказивања стања општих и посебних резервисања потребно је извршити прекњижавање и то:

- 3.1. кредита из ванбилансне евиденције ("Е" категорија) у билансну евиденцију на одговарајуће рачуне

Дугује		Потражује	
Стари рачун	Нови рачун	Стари рачун	Нови рачун
Група 94	Гр: 18, 28	Група 99	812х

- 3.2. суспендоване камате (без евидентне камате, односно накнадно обрачунате камате) из ванбилансне евиденције у билансну евиденцију на одговарајуће рачуне

Дугује		Потражује	
Стари рачун	Нови рачун	Стари рачун	Нови рачун
Група 94	020,021,080	Група 99	812х

- 3.3. евидентирање евидентне камате, односно накнадно обрачунате камате, на одговарајуће рачуне

Дугује		Потражује	
Стари рачун	Нови рачун	Стари рачун	Нови рачун
Група 94	930	Група 99	980

Евидентна камата ће се и даље водити (књижити) на ванбилансној евиденцији.

- 3.4. стања општих и посебних резервисања на рачун "посебне резерве за процијењене губитке" у оквиру билансне евиденције:

Потражује	
Стари рачун	Нови рачун
801, 802	812- дио по активи биланса стања
801, 802	812- дио по ванбилансу

4. Евидентирање исправке вриједности у складу са МРС 39 у моменту преласка на нови контни оквир (почетно стање у билансу стања)

Обрачун укупне исправке вриједности по МРС 39 на дан 31.12.2009. године банке, МКО и ШКО ће књижити као почетно стање по новом контном оквиру под 01.01.2010. године задужењем рачуна 812, уз одобрење одговарајућег рачуна исправке вриједности за позиције билансне активе, односно 472 за позиције ванбилансне активе.

5. Обрачун и књижење исправке вриједности по МРС и резервисања по Одлуци Агенције од 01.01.2010. године (у билансу успјеха)

- а) даљи обрачун и књижење исправке вриједности по МРС 39 вршиће се књижењем:

- у случају да је износ обрачунате исправке вриједности већи од стања на рачунима исправке вриједности код сваког наредног обрачуна (износ додатних резервисања по МРС): одговарајући рачун расхода индиректних отписа пласмана (рачун 640) – *дугује*, а одговарајући рачуни исправке вриједности *потражују*;

2. у случају да је износ обрачунате исправке вриједности мањи од стања на рачунима исправке вриједности код сваког наредног обрачуна (укидање дијела резервисања по МРС): одговарајући рачуни исправке вриједности - *дугују*, а одговарајући рачун приходи од укидања индиректних отписа пласмана (рачун 740) –*потражује*;
  3. за позиције ванбилансне активе, ако су потребна додатна резервисања, одговарајући рачун расходи резервисања за ванбилансне позиције (рачун 641) – *дугује*, а одговарајући рачун (рачун 472) резервисања за губитке по ванбилансној активи – *потражује*;
  4. ако су потребна мања резервисања за позиције ванбилансне активе, одговарајући рачун (рачун 472) резервисања за губитке по ванбилансној активи - *дугује*, а одговарајући рачун (рачун 741) приходи од укидања резервисања за ванбилансне позиције – *потражује*.
- б) даљи обрачун и књижење општих и посебних резервисања по Одлуци Агенције вршиће се на сљедећи начин:
1. у случају да је износ обрачунатих општих и посебних резервисања већи од суме стања на рачуну 812 и одговарајућих рачуна исправки вриједности, износ те разлике књижи се: рачун 813 недостајуће резерве - *дугује*, а рачун 812 посебне резерве - *потражује*.
  2. у случају да је износ обрачунатих општих и посебних резервисања мањи од суме стања на рачуну 812 и одговарајућих рачуна исправке вриједности, износ те разлике књижи се: рачун 812 посебне резерве - *дугује*, а рачун 813 недостајуће резерве – *потражује*.
  3. у билансу стања, на дан билансирања, остаје дуговни салдо рачуна 813 који се затвара одлуком органа управљања .

6. Извјештаји

6.1. Извјештаји према обрасцима МФРС (први извјештаји):

Извјештаји са 31.12.2009. године ће се саставити на основу упоредних рачуна за прекњижавање. Предуслов за састављање извјештаја са 31.12.2009. године је обрачун исправки вриједности по МРС 39 са 31.12.2008. и 31.12.2009. године (препука је, за оне који су у могућности, да ураде обрачун и са 31.12.2007. ради приказивања ефеката исправки вриједности у билансу успјеха).

Приликом састављања извјештаја по новим билансним шемама МФРС на дан 31.12.2009. године стања рачуна трошкова (формираних) општих и посебних резервисања и прихода од укидања резервисања на дан 31.12.2009. године банке ће приказати на сљедећи начин:

- а) ако је ефекат формирања општих и посебних резервисања према Одлуци Агенције на крају 2009. године расход који је већи од трошкова исправке вриједности на билансну и ванбилансну активу утврђене као разлика обрачуна по МРС 39: 31.12.2009. и 31.12.2008. године
  - на новом рачуну 640 извјештајно приказати трошак исправке вриједности на билансну активу, а на рачуну 641 трошак исправке вриједности на ванбилансну активу по МРС 39 (разлика 31.12.2009.-31.12.2008. година);

- разлика између трошкова општих и посебних резервисања формираних по одлуци Агенције и обрачунатих трошкова индиректних отписа пласмана по МРС 39 (на билансну и ванбилансну активу) представља износ недостајућих општих и посебних резерви на билансну и ванбилансну активу по прописима Агенције (дуговоно стање рачуна 813-недостајући износ резерви за процијењене губитке).
  - рачун 813 затвориће се према одлуци органа управљања из текуће добити (рачун 830), нераспоређене добити из ранијих година (рачун 831), задржане зараде (рачун 834), резерви из добити (законске резерве-рачун 810) и осталих (намјенских) резерви из добити (рачун 811), односно задужењем одговарајућих рачуна за микрокредитне фондације. У случају да је сума стања напријед наведених рачуна мања од дуговоног стања рачуна 813, за разлику се задужује рачун 841-губитак ранијих година.
- б) ако је ефекат формирања општих и посебних резервисања према одлуци АБРС на крају 2009.године мањи од исправке вриједности на билансну и ванбилансну активу утврђене као разлика обрачуна по МРС 39: 31.12.2009. и 31.12.2008. године:
- на новом рачуну 640 извјештајно приказати трошак исправке вриједности на билансну активу, а на рачуну 641 трошак исправке вриједности на ванбилансну активу по МРС 39 (разлика 31.12.2009.-31.12.2008. година), а за износ разлике између обрачунатих трошкова индиректних отписа пласмана по МРС 39 (на билансну и ванбилансну активу) и трошкова општих и посебних резервисања по Одлуци Агенције повећати исправке вриједности за билансну активу и рачун (472) исправке вриједности за ванбилансну активу.

6.2. Извјештаји према одлукама Агенције

Да би се обезбиједили подаци за извјештавање Агенције сходно Одлуци о облику и садржају извјештаја које банке, МКО и ШКО достављају Агенцији за банкарство Републике Српске у билансу стања и билансу успјеха приказује се слjedeће:

- а) у билансу стања (Извјештај о финансијском положају)
- под износом резервисања, која представљају одбитну стаку билансне активе, сума одговарајућих стања исправки вриједности (без исправке вриједности по категорији "Е") и дијела стања рачуна 812 (без исправке вриједности по категорији "Е" и по ванбилансу), а у пасиви износ резерви које представљају суму стања рачуна 472 резервисања за губитке по ванбилансној активи и дијела стања рачуна 812 – за ванбиланс.
  - банке, МКО и ШКО су дужне након завршног рачуна, у главној књизи у оквиру позиција капитала, извршити затварање рачуна 813 према одлуци органа управљања.

Позиције кредита у билансу стања ће се приказивати без категорије "Е" (МКО без отписаних потраживања за кашњење преко 180 дана) и суспендовне камате на категорије "Ц", "Д" и "Е" које се и даље приказује у обрасцу БС-ВБ, односно на ванбилансној евиденцији.

Одредбе Одлуке, којима је регулисано искњижавање активе класификоване у категорију "Е" и суспендоване камате у ванбилансну евиденцију, неће се примјењивати, већ ће се те билансне позиције само извјештајно приказивати у обрасцима извјештаја Агенције.

Органи управљања (Надзорни одбор, Скупштина) су дужни да по окончању пословне године, а код расподјеле добити уваже формирање резервисања на терет добити или резерви из добити и сходно томе донесу одлуку.

б) у билансу успјеха (Извјештај о укупном резултату)

- под износом трошкова резервисања, трошкови резервисања по Одлуци Агенције.

Приказивање трошка резервисања у текућој години у билансу успјеха за Агенцију и даље се ради на нето принципу.

Ово Упутство ступа на снагу даном доношења.

Број: 01-Д-3/09
15.12.2009. год.
Бања Лука

ДИРЕКТОР

Славица Ињац